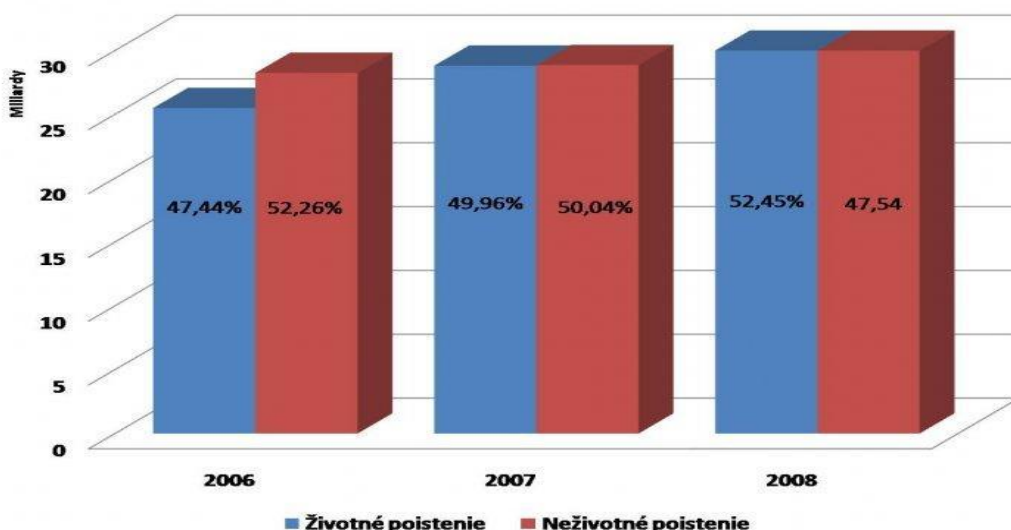

Vývoj podielu životného a neživotného poistenia na celkovom technickom poistnom za 2006 - 2008 (mld. Sk)⁷⁷

Trhové riziká, spôsobujúce neočakávané zníženie hodnoty aktív kryjúcich technické rezervy, boli relatívne irelevantné. Rizikom pre poisťovne je však dlhodobá nízka výnosnosť aktív, do ktorých umiestňujú finančné prostriedky kryjúce technické rezervy. V skladbe finančného investovania prostriedkov technických rezerv nenastali podstatné zmeny, tieto sú naďalej investované v nízko rizikových aktívach ako sú štátne cenné papiere a podielové fondy.

Poisťovne boli v priebehu roka 2008 vystavené najmä poistným rizikám⁷⁸. Aj naďalej dochádza k čoraz väčšiemu prepojeniu medzinárodných trhov v oblasti neživotného poistenia (najmä v oblasti poistenia škôd na majetku, poistenia dopravy tovaru, poistenia úveru a kaucie, poistenia zodpovednosti) a životného poistenia (poistenia obyvateľstva) s cieľom poskytnúť poistné služby bez ohľadu na krajinu, kde bolo poistenie uzatvorené. Na slovenskom poistnom trhu pôsobia poisťovne, ktoré majú sídlo na území SR a získali povolenie na vykonávanie poisťovacej činnosti udelené Národnou bankou Slovenska, ďalej poisťovne a pobočky poisťovní z iného členského štátu a zahraničné poisťovne a ich pobočky z ostatných krajín sveta. Počet poisťovní sa počas roka 2008 nezmenil. Na slovenskom poistnom trhu pôsobilo 23 poisťovní, z toho 5 životných poisťovní, 4 neživotné poisťovne a 14 univerzálnych poisťovní (t.j. poskytujúcich životné a neživotné poistenie). Desiat poisťovní so sídlom na území SR poskytovalo poisťovacie služby v inom členskom štáte EÚ na základe slobodného poskytovania služieb bez zriadenia pobočky a tri poisťovne

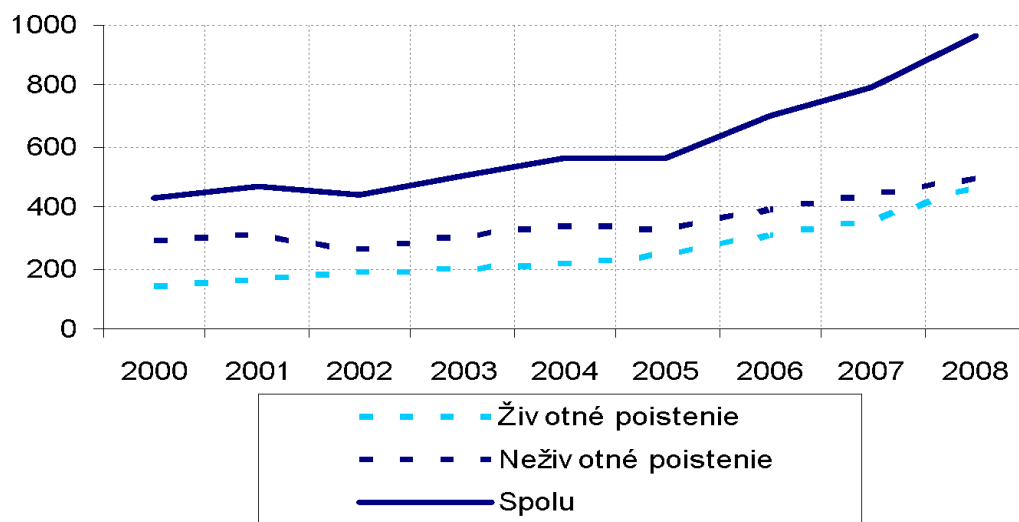
⁷⁷ Zdroj: SLASPO. Vývoj podielu životného a neživotného poistenia na celkovom technickom poistnom za 2006-2008 (v mld.Sk).

⁷⁸ Poistné riziko je riziko prevedené z držiteľa zmluvy (klienta) na poisťovňu. Predstavuje neistotu spojenú s výškou, frekvenciou a momentom možnej výplaty budúcich poistných plnení.

poskytovali svoje služby na základe slobodného poskytovania služieb prostredníctvom zriadenia pobočky.

Náklady na poistné plnenia medziročne vzrástli najmä v dôsledku nárastu odkupu zmlúv v životnom poistení. Ďalším dôvodom zvýšených nákladov bolo mierne zvýšenie škodovosti v neživotnom poistení.

Náklady na poistné plnenia v rokoch 2000 – 2008 (v mil. EUR)⁷⁹

Analýza poistného trhu v roku 2009

Ak vplyv finančnej krízy na slovenský finančný trh bol v roku 2008 mierny, v roku 2009 došlo k výraznejším dopadom do jednotlivých oblastí reálnej ekonomiky. Zníženie výkonnosti zahraničných ekonomík v prvom polroku 2009 sa prejavilo aj na poklese slovenskej ekonomiky. Ešte viac sa zintenzívnila úloha Národnej banky Slovenska⁸⁰, ktorou je udržiavať stabilitu celého finančného sektora a poskytovať širokej verejnosti informácie o možných rizikách a ohrozeniach finančného zdravia u dohliadaných subjektov. To zároveň pôsobí ako prevencia možného ďalšieho krízového vývoja. Negatívne trendy na svetových finančných trhoch sa prejavili najmä v slovenskom bankovom sektore, čo malo dopad najmä na trh úverov a zvýšenie kreditného rizika. Dôvodom bolo oslabenie schopnosti klientov splácať svoje záväzky voči bankám. Nárast objemu zlyhaných úverov bol o 25 %, t.j. o 120 mil. EUR oproti roku 2008. Zhoršujúca platobná schopnosť klientov bánk sa prejavila aj v omeškaní úverových splátok, kde podiel omeškania do 90-tich dní na celkových úveroch stúpol na 4 % (v roku 2008 bol 2 %). V priebehu druhého polroka 2009 sa finančná situácia na svetových trhoch mierne stabilizovala. Začali sa prejavovať podporné zásahy vlád jednotlivých štátov a centrálnych bánk, postupne klesala riziková averzia investorov a zvýšila sa likvidita na svetových trhoch. Táto situácia mala priaznivý dopad na oblasť kolektívneho investovania a dôchodkového sporenia. Dochádza k stabilizácii výkonnosti fondov a zastaveniu poklesu čistej hodnoty aktív v týchto fondoch. Objem spravovaných aktív vo fondoch rástol najmä vďaka pravidelným príspevkom sporiteľov. Rastové a vyvážené fondy dosiahli mierne sa zvyšujúcu výkonnosť. Veľkosť trhových rizík v bankovom a poistnom

⁷⁹ Zdroj NBS: Správa o stave a vývoji finančného trhu za rok 2008. Uverejnené 7.10. 2009.

<http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=3721> (použitie 26.6. 2010)

⁸⁰ Národná banka Slovenska (ďalej len NBS) je orgánom dohľadu nad celým finančným trhom v SR.

sektore finančního trhu bola ovplyvnená predovšetkým znížením volatility na akciových trhoch a zvýšením volatility úrokových sadzieb. Najvýznamnejším rizikom bolo naďalej akciové riziko. Na základe analýzy vykonanej NBS malo prijatie eura jednoznačne pozitívny vplyv na slovenskú ekonomiku a prispelo k zníženiu všetkých typov rizík.

Negatívne trendy pokračovali v poisťovníctve. Dochádza k zníženiu celkového technického poistného. Výraznejší pokles sa prejavil v životnom poistení. Takmer vo všetkých odvetviach životného a neživotného poistenia došlo k poklesu novej produkcie (t.j. k zníženiu novo uzatvorených poistných zmlúv).

Porovnanie poistného trhu v rokoch 2008 a 2009 (v tis. €)

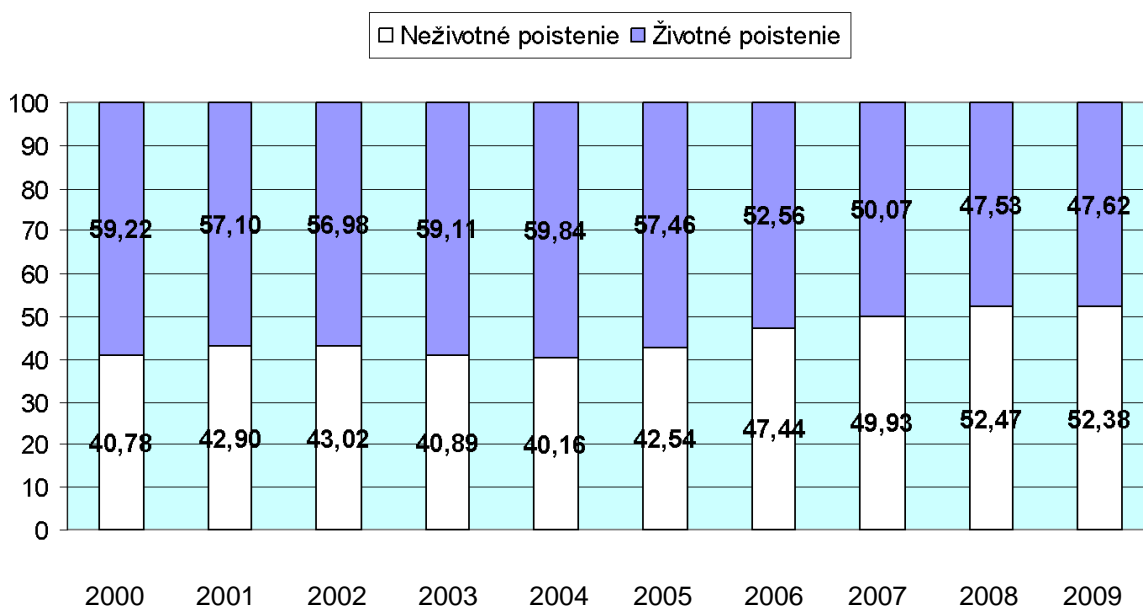
(celkový objem uzatvoreného poistenia – tzv. technické poistné)

Obdobie	Životné poistenie (ŽP)	Neživotné poistenie (NP)	Spolu
Rok 2008	1 105 796	1 001 715	2 107 511
Rok 2009	1 061 505	964 875	2 026 380
Medziročné porovnanie	95,99 %	96,32 %	96,15 %
Podiel ŽP/NP na celkovom poistnom trhu v SR v 2009	47,62 %	52,38 %	-

Objem celkového technického poistného za rok 2009 poklesol oproti roku 2008 o 3,85 %. Tento pokles sa prejavil v životnom poistení o 4,01 % a v neživotnom poistení o 3,68 %. Tabuľka ukazuje medziročný pokles objemu uzatvoreného technického poistenia v absolútnych hodnotách ako aj v percentách. Údaj bol získaný z auditovaných účtovných závierok jednotlivých členských poisťovní združených v Slovenskej asociácii poisťovní (SLASPO).

Podiel životného poistenia a neživotného poistenia na celkovom predpísanom poistnom (resp. technickom poistnom) 2000 – 2009 (v %) ⁸¹

⁸¹Zdroj: SLASPO. Podiel životného poistenia a neživotného poistenia na celkovom predpísanom poistnom (resp. technickom poistnom) 2000 – 2009 (v tis. €)

Finančná kríza sa výraznejšie podpísala na poklese životného poistenia (viď. hodnoty 2007-2009). Došlo k poklesu dopytu o klasické životné poistenie, naopak medziročne vzrástol podiel Unit-linked⁸² poistenia na celkovom životnom poistení. Nízka nová produkcia a zvýšené náklady na poistné plnenia (najmä z dôvodu odkupov životných zmlúv a dožitia sa konca poistnej doby) boli hlavnými dôvodmi negatívneho vývoja technického poistného v životnom poistení. Podľa NBS⁸³ úbytok technického poistného predstavoval takmer 16 %, čo znamená najväčší prepád v sledovanej histórii.

Naopak neživotné poistenie zaznamenalo percentuálny nárast o 2,45 % (viď. hodnoty 2007-2009). V rámci medziročného porovnania percentuálneho podielu životného a neživotného poistenia na celkovom technickom poistnom sú hodnoty stabilizované (2008 a 2009).

Vývoj predpísaného poistného (resp. technického poistného) 2000-2009 (v tis. €)⁸⁴

⁸² Investičné životné poistenia.

⁸³ Zdroj: NBS. Správa o stave a vývoji finančného trhu za prvý polrok 2009. Uverejnené 7.10. 2009. <http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=3721> (použité 26.6. 2010)

⁸⁴ Zdroj: SLASPO. Vývoj predpísaného poistného (resp. technického poistného) 2000-2009 (v tis. €)